

(SMT. GRACE TUCKER)

(c) 33 new schools during 1961-62 and 10 new schools during 1962-63 have been started, besides taking over 22 Departmental Aided Schools to the control of Government. The question of providing schools in the six school in the villages is under consideration.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚನ್ನಬೈರೇಗೌಡ.—ಈ ಆರು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲವೇ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದು ?

Smt. GRACE TUCKER.—It is not a case of lack of buildings ; six schools are not there and during this year they will be given.

Sri L. B. BIRJE.—(Marathi) [Translated by SRI B. D. JATTI [Minister for Finance]: ಈ ಆರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನು ? ಅವರು ಶಾಲೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಯಾವಾಗ ಅಪ್ಪೀಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ?

Smt. GRACE TUCKER.—The six villages are actually hamlets and they are within 300 population each. They have not asked for schools but the department has sent proposals for schools for those villages under the compulsory primary education scheme.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ ?

Smt. GRACE TUCKER.—These being villages with less than 300 population, we have to consider them after we have given schools to the villages who have 300 population.

Sri L. B. BIRJE.—(Marathi).

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ (ವಿದ್ಯಾಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ.

Number of Rural Artisan Training Institute Centres that are working in the State.

*Q.—158. Smt. V. V. MIRJANKAR (Kumta).—

Will the Government be pleased to state:—

(a) the number of Rural Artisan Training Institute Centres that are working in the State ;

(b) the crafts in which training is imparted at these Centres ?

A.—Sri K. MALLAPPA (Minister for industries and Commerce).—

(a) Twenty-two.

(b) The information is given in the statement given below.

STATEMENT

Rural Artisan Training Institutes, Mysore State.

<i>Sl. No.</i>	<i>District</i>	<i>Location of Rural Artisan Training Central Institute</i>	<i>Crafts sanctioned</i>
1	2	3	4
1	Bangalore	1 Channapatna	1 Carpentry 2 Lacquerware 3 Tailoring
		Ramanagaram (Branch)	1 Pottery, Ceramics and Glass 2 Smithi [Beads]
		Nelamangala (Branch)	1 Weaving 2 Smithy 3 Lacquerware
2	Mandya	2 Nagamangala	1 Smithy 2 Carpentry 3 Wool Weaving 4 Sculpture 5 Sheet Metal 6 Cotton Weaving 7 Non-ferrous Metal Works 8 Tailoring
3	Gulbarga	3 I. Kamalapur	1 Smithy 2 Carpentry 3 Leather Stitching
		Mahagaon (Branch)	1 Pottery, Ceramics with Glass [Beads]
		4 II. Yadgir	1 Smithy 2 Carpentry 3 Tailoring including Hosiery 4 Woollen Weaving 5 Leather Stitching 6 Cotton Weaving
4	Bidar	5 Manekalli	1 Carpentry 2 Smithy 3 Tanning
		Bidar (Branch)	1 Bidri 2 Sheet Metal 3 Leather Stitching 4 Tailoring 5 Woollen Weaving

(SRI K. MALLAPPA)

1	2	3	4
5	Belgaum	6 I. Khanapur	1 Carpentry 2 Smithy 3 Tanning 4 Leather Stitching 5 Pottery and Ceramics 6 Tailoring
		7 II. Gokak	1 Carpentry 2 Smithy 3 Lacquerware 4 Tailoring 5 Leather Stitching
		Manihal (Branch)	1 Cotton Weaving locating at [Manihal]
6	North Kanara	8 Kumta	1 Smithy 2 Tailoring 3 Sandalwood and Ivory Carving 4 Coir and other Fibre weaving 5 Rattan, Cane and Bamboo
		Honnavar (Branch)	1 Coir Factory at Honnavar (Training cum-Production)
7	Bijapur	9 Ramathirtha	1 Carpentry 2 Smithy 3 Leather Stitching 4 Tailoring 5 Coir and other Fibre Weaving 6 Wool Weaving and Drugg 7 Cotton Weaving [Weaving]
8	Dharwar	10 I. Gadag	1 Carpentry 2 Smithy 3 Wool Spinning and Weaving 4 Tailoring
		11 II. Hubli	1 Carpentry 2 Smithy 3 Cotton Weaving 4 Rattan, Cane and Bamboo 5 Fibre Spinning and Weaving 6 Tailoring, and 7 Tanning

1	2	3	4
9 Hassan	12 Holenarsipur	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Rattan, Cane and Bamboo	
		4 Mat Weaving	
		5 Tailoring	
10 Coorg	Nil		
11 S. Kanara	13 Karkal	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Cotton Weaving	
		4 Pottery, Ceramics and Glass	
		5 Tanning	[Beads]
		6 Tailoring	
Do	Malpe (Branch)	1 Coir and other Fibre Weaving	
12 Chickmagalur	14 Chickmagalur	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Leather Stitching	
		4 Tailoring	
		5 Bamboo	
13 Shimoga	15 Sagar	1 Smithy	
		2 Carpentry	
		3 Tanning	
		4 Sandal wood and Ivory Carving	
		5 Pottery, Ceramics and Glass Beads	
		6 Wood Carving and Bamboo [ds]	
		7 Mat Weaving	
		8 Tailoring	
14 Bellary	16 Siruguppa	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Cotton Weaving	
		4 Pottery, Ceramics and Glass	
		5 Leather Stitching	[Beads]
15 Chitradurga	17 Chitradurga	1 Carpentry	
	[ga]	2 Smithy	
		3 Cotton Weaving	
		4 Leather Stitching	
		5 Coir and other Fibre Weaving	
		6 Wool Spinning Weaving	
		7 Mat Weaving	
		8 Tailoring	

(SRI K. MALLAPPA)

1	2	3	4
16 Tumkur	18 Madhugiri	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Cotton Weaving	
		4 Leather Stitching	
		5 Coir and other Fibre Weaving	
		6 Sculpture	
Do	Tumkur (Branch)	1 Hosiery and Doll making	
		2 Tailoring	
17 Kolar	19 Chickballa- [pur	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Cotton Weaving	
		4 Pottery, Ceramics and Glass	
		5 Leather Stitching	[Beads
		6 Tailoring	
18 Raichur	20 Koppal	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Tanning	
		4 Leather Stitching	
	Gangavathi (Branch)	1 Toy making	
		2 Wool Weaving including Hosiery	
		3 Cotton Weaving	[ry
19 Mysore	21 Hunsur	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Tailoring	
		4 Cotton Weaving	
		5 Leather Stitching	
20 Bijapur	22 Bagalkot	1 Carpentry	
		2 Smithy	
		3 Tailoring	
		4 Cotton Weaving	
		5 Leather Stitching	

Smt. V. V. MIRJANKAR.—Is it a fact that the tailoring sections in these centres are going to be closed ?

††Sri K. MALLAPPA.—Yes. They will be closed wherever they are.

Smt. V. V. MIRJANKAR.—How many instructors in tailoring would be affected by this closure ?

Sri K. MALLAPPA.—They will be absorbed elsewhere. If they are permanent incumbents they are not going to be thrown out.

Sri G. MADE GOWDA.—May I know how many trainees have been trained in these centres so far ?

Sri K. MALLAPPA.—I do not have the figures just now.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಕಬಾಡಿ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕಸಬುದಾರರ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು non-planned schemes ಅಥವಾ planned scheme ಒಳಗೆ ಸೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಅವು planned schemesನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಹೊಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಕೇಳಿದೆ, ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿ ವಾಪಸು ಹೋದಮೇಲೆ, ಅವರು ಕಲಿತ ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ನಿಂದ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನಾದರೂ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಕಬಾಡಿ.—ರಾಮತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ 106 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಿಯತನುವು ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾವು ಇನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಈಗ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಪ್ಲೈವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ training institutionsನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಹೊಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮೇಲು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಡಾಕ್ಟರ್, ರಾವ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದು ದನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದೆ, ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ, ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತರಬೇತಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಈ ರೀತಿಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್.—ಎಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳು ಹೊಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳೂ, ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳೂ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ನಾವು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಕೆಲವು ಕಸಬುಗಳಿಂದ ಜನಗಳು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಫೂಲಕಾರಿ' ತರಬೇತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಕಲಿತವರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ "ಫೂಲಕಾರಿ" ತರಬೇತಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯಾವಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದರಲ್ಲ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ; ಬೇರೆಯರಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಃ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri K. LAKKAPPA.—May I know whether these industrial centres are under the direct control of the Taluk Boards.

Sri K. MALLAPPA.—They are under the direct control of the Department of Industries and Commerce.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣವೆಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಡುಕಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ತರಬೇತಿ ನೌಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—22ಕಡೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚು ವಿಶೇಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ನಲವುಗಲ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೆಲಸ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಿಜವೇ ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಯಾರು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರು ಅದನ್ನು ನಿಜ ಎಂದು ಕಂಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Smt. V. V. MIRJANKAR.—To such of those who are temporary instructors, what alternative employment would be provided?

Sri K. MALLAPPA.—I have already said that if they are permanent employees, their services would be transferred to the Mahila Samaja. Even if they are temporary, we can make provision. Our idea is to provide training for ladies and wherever these centres are provided, that will be done in co-operation with the Mahila Samaja and the services of these employees will be lent or they will be provided for.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಕೆಲವೊಂದು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಲು ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಿಕ್ಕದೆ, ಆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪುರಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಶಿಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಕರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮ.—ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಈತನಕ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ತುಮಕೂರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ diploma holder ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವುದರಿಂದ Certificate holdersಗೆ ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಅದು ಸಲಹೆ. ಅದನ್ನು ಅರೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಹೊಲಿಗೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ ವಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಗೆಂದುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು ತಾನೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ rural artisan training centresನಲ್ಲಿ artisans ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಗಂಡನರು ಈತನಕ ಎಲ್ಲ ಯಾವ ತರಹ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದೇ ತರಹ ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಸೆಂಟರನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸೆಂಟರುಗಳಿಂದ ಆಯಾ ಭಾಗದಲ್ಲರಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳೂ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಾನಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಚರ್ಮ ಹದಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಲು ಸೌಕರ್ಯವು ಮಂದಿ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳು ತರಬೇತಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರುಗಳ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆದು ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—“Training cum Production Centres” ಎಂದು ವಿಳಂಬ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜನ್ಮರಾಯಪಟ್ಟಣದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆ, ತಾಮ್ರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರುವವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟತೆನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸ್ಪಷ್ಟವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ನಿಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಲ್. ಕಬಾಡಿ.—ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ನಿಗದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೆಂಟರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಅರೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಈ ತರಬೇತಿ ಪೂರೈಸಿದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಪೌರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಕಂಪೌರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅರ್ಹತೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿ ನೋಡಿ ಅವರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—Question hour is over.

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—The Chair may be pleased to put this question.

Mr. SPEAKER.—I tried in the first instance, because there was time but there must be a limit.

Sri D. M. SIDDIAH (Biligere).—Sir, yesterday my question was held over and it may be taken up.

Mr. SPEAKER.—Yes, it was held over, but unless it is included in the agenda, it will not be taken up. It will be included in the agenda for some other day.

Sri D. M. SIDDIAH.—May I know when it will come, Sir ?

Mr. SPEAKER.—I cannot tell the Hon'ble member.

Sri D. M. SIDDIAH.—Yesterday, the Chief Minister was not present and it was held-over. To-day, he is present and it can be taken up, Sir.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member can come and meet me in my chambers and tell me about it, but not on the floor of the House.

Sri D. M. SIDDIAH.—I only request you to consider my request, Sir.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble member's request made here, will not be considered. Please come and meet me in my chambers and tell me about it. What is not included in the agenda should not be kindly raised here.